

Handläggare
Hedvig Helldorff
018-727 43 96

Datum
2020-08-26

Diarienummer
2013-4857

Till miljö- och hälsoskydds nämndens
sammanträde den 26 augusti 2020

Yttrande över ansökan om tillstånd enligt 9 kap miljöbalken till bergtäkt på fastigheten Kågarbol 1:2 i Uppsala kommun

Remiss från Miljöprövningsdelegationen(MPD), länsstyrelsens diarienummer 551-4489-2020. Remisstid 2020-08-31.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskydds nämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande daterat den 26 augusti till Miljöprövningsdelegationen (Länsstyrelsen i Uppsala län).

Sammanfattning

Holmen Skog AB ansöker hos miljöprövningsdelegationen om tillstånd till bergtäkt på fastigheten Kågarbol 1:2, Uppsala kommun. Ansökan avser uttag av totalt 1,1 miljon ton berg under 10 års tid med ett årligt uttag på i genomsnitt 100 000 ton och 200 000 ton under enstaka år. Ansökan omfattar även krossning och sortering av utbrutet material. Av sökandens miljökonsekvensbeskrivning framgår att damning, buller och vibrationer från sprängning utgör den huvudsakliga miljöpåverkan från verksamheten. Uppsala kommun genom miljö- och hälsoskydds nämnden har synpunkter på ansökan med avseende på sökandens behovsbedömning, bullerutredning, arbetstider, naturvärden samt innehållet i föreslagna villkor.

Bakgrund

Holmen Skog AB (bolaget) ansöker hos miljöprövningsdelegationen om tillstånd till bergtäkt på fastigheten Kågarbol 1:2, Uppsala kommun. Täkten planeras strax öster om väg 273, ca 5 km söder om Almunge. Verksamhetens lokalisering framgår av kartbilaga 1. Översiktlig disposition av verksamhetsområdet framgår av kartbilaga 2. Avståndet till närmaste bostad är ca 230 m. Övriga bostäder ligger på mer än 500 m avstånd. Ansökan avser uttag av totalt 1,1

miljon ton berg under 10 års tid med ett årligt uttag på i genomsnitt 100 000 ton och 200 000 ton under enstaka år. Ansökan omfattar även krossning och sortering av utbrutet material.

Bolaget har sedan tidigare bedrivit bergtäkt på fastigheten fram till 2014 då tillståndet från den 8 maj 2003 löpte ut. Bolaget ansökte hos miljöprövningsdelegationen den 25 mars 2014 om nytt tillstånd till bergtäkt på fastigheten Kågarbol 1:2. Miljöprövningsdelegationen beviljade tillstånd den 19 januari 2017. Beslutet överklagades av närboende till Mark- och miljödomstolen (MMD) som den 20 juni 2018 upphävde beslutet och återförvisade målet till miljöprövningsdelegationen för erforderlig handläggning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har tidigare yttrat sig i ärendet (september 2016 samt november 2017). Den 9 maj 2019 förelade miljöprövningsdelegationen bolaget om att komplettera ansökan med avseende på bullerutredningen, behovsbedömningen samt påverkan på tjäderpopulation. Uppsala kommun har genom kommunstyrelsen tidigare yttrat sig angående tjäderpopulationen. Den 24 juni 2020 inkom handlingar till nämnden från miljöprövningsdelegationen med möjlighet att yttra sig senast den 31 augusti.

Anna Nilsson
Miljödirektör

Bilagor

- Yttrande över ansökan om tillstånd enligt 9 kap miljöbalken till bergtäkt på fastigheten Kågarbol 1:2 i Uppsala kommun
- Översiktskarta
- Karta över verksamhetsområdet

Handläggare
Hedvig Helldorff
018-727 43 96

Datum
2020-08-26

Diarienummer
2013-4857

Länsstyrelsen Uppsala län
751 86 Uppsala

Yttrande över ansökan om tillstånd enligt 9 kap miljöbalken till bergtäkt på fastigheten Kågarbol 1:2 i Uppsala kommun

Remiss från Miljöprövningsdelegationen, länsstyrelsens diarienummer 551-4489-2020.
Remisstid: 2020-08-31.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Uppsala kommun har synpunkter på nedanstående delar i ansökan om tillstånd om bergtäkt:

- Behovsbedömning
- Bullerutredning
- Arbetstider
- Naturvärden
- Förslag till villkor

Behovsbedömning

Som utgångspunkt för ansökan uppger bolaget behovet av att leverera vägballast till bolagets omkring 400 km skogsbilvägar i närområdet. Bolaget anger även ett ekonomiskt behov för regionen av att ha tillgång till närproducerad ballast. I sitt kompletterade ”Yttrande till Länsstyrelsen angående föreläggande 2019-05-09” som inkom till miljöprövningsdelegationen 4 september 2019 har bolaget i sin balansräkning utgått från ballastbehovet i Uppsala kommun, Knivsta kommun, Arlandaentreprenad, byggnationer av vägar, bostäder i Gunsta samt egen ballast till skogsbilvägar under en tioårsperiod. Enligt bolaget uppgår behovet därmed till 13, 43 miljoner ton under tioårsperioden. I sina beräkningar av tillgänglig ballast under samma tioårsperiod finns dock enbart täkterna i Almungeregionen med. De täkter som bolaget angivit i sin behovsbedömning är Alundakrossen, Svevia, Skanska och NCC med en total produktionsmängd på 8,9 miljoner ton ballast under en tioårsperiod. Enligt bolagets beräkningar uppstår därför ett underskott på 4, 5 miljoner ton ballast under en tioårsperiod. Nämnden har invändningar mot bolagets behovsbedömning enligt nedanstående.

För att kunna ta ställning till ansökan vill nämnden veta hur bolaget har resonerat i balansräkningen. Utgår behovet från Uppsalaregionen? Varför finns då inte samtliga tillståndsgivna täkter i kommunen med? Enligt nämndens uppgifter i egenskap av tillsynsmyndighet av täkterna inom Uppsala kommun ligger den sammanlagda,

tillståndsgivna mängden i dagsläget på omkring 3, 4 miljoner ton årligen. Utöver dessa tillkommer pågående ansökan för bergtäkt Onslunda i Björklinge med ett uttag på 1 miljoner ton årligen där en dom eller ett beslut förväntas meddelas i mars 2021. Om ansökan för bergtäkten i Björklinge beviljas ser inte nämnden något samhälleligt behov av bolagets täkt. Vid nämndens yttrande över ansökan för Björklingetäkten ifrågasatte nämnden även då behovet av täkten, då sökanden inte tagit med den senaste tillståndsgivna täkten i Almby i sin behovsbedömning.

Nämnden efterfrågar därför ett förtydligande av bolagets behovsbedömning, där behovet och det tillgängliga material utgår från samma område. Även om behovet utgår från Almungeregionen vill nämnden hänvisa till att även övriga täkter inom länet bör betraktas som närliggande. För att behovsbedömningen ska påvisa ett eventuellt ballastunderskott anser nämnden därför att behovet bör jämföras med samtliga tillståndsgivna täkter i länet.

Bullerutredning

Nämnden har i tidigare yttranden (september 2016 samt november 2017) haft synpunkter på sökandens bullerutredning, där nämnden bland annat krävde ytterligare utredning med anledning av felangiven topografi för närmaste bostadshus. Bolaget har sedan dess kompletterat bullerutredningen och nämndens krav på ytterligare utredning angående topografien kvarstår därför inte. Däremot har nämnden noterat att bolaget i sin komplettering inkommen till miljöprövningsdelegationen 29 augusti 2019 har angivit att närmaste bostadshus ligger 320 m sydöst om täkten. Nämnden ställer sig frågande till detta då det enligt nämndens uppfattning rör sig om 230 m och vill att bolaget förklarar detta.

Vidare har bolaget i sin kompletterande bullerutredning inkommen till miljöprövningsdelegationen 9 maj 2019 angivit att skutknackning (som avger impulsartade ljud och upplevs som mer irriterande än kontinuerliga typer av ljud med samma ljudnivå) generellt inte är förekommande och om så blir fallet kommer den att förläggas vintertid då närmaste bostad, enligt bolaget, inte är bebodd. Fastighetsägare till närmaste bostad har dock i sin överklagan hänvisat till att de vistas i bostaden flera gånger om året, även under vintertid. Bolaget har senare i sin komplettering 29 augusti 2019 valt att inte visa något scenario för skutknackning med hänvisning till att det inte kommer att ske samtidigt som borning och att ”borning ofta har en större bullerpåverkan”. I sin kompletterande bullerutredning 25 februari 2020 anger bolaget att det inte ”bör finnas någon risk för att impulslyd uppkommer” i samband med skutknackning. Miljöprövningsdelegationen har förelagt bolaget om en bedömning huruvida det föreligger risk för att impulslyd uppstår och hur dessa i så fall kan motverkas. Nämnden anser att det inte kan uteslutas att impulslyd förekommer och vill därför se bolagets redogörelse för hur impulslyd ska motverkas i det fall de uppkommer.

Arbetstider

I enlighet med miljöprövningsdelegationens beslut daterat 19 januari 2017 anser nämnden att arbetstiderna för täkten ska vara vardagar kl. 7-18. Däremot ska ingen täktverksamhet ske lördag och söndag. Borning, krossning, sortering och skutknackning får endast ske vardagar kl. 7-18. Transporter får ske vardagar kl. 6-18 och vid tillfälliga entreprenadtoppar får

transporter även ske klockan 18-22, dock högst 30 dagar per år. Arbetstidsvillkoret bör utformas så att endast utlastning får ske mellan den 1 juni och 31 augusti.

Naturvärden

Avseende naturvärdena står nämndens yttrande 2016 fast. Något ytterligare krav på utredning och eventuell begränsning med avseende på naturvärden i hällmarksskogen har därför nämnden inte. Vad gäller tjäderpopulationen har Uppsala kommun genom kommunstyrelsens avfärdat någon negativ påverkan på tjäderspelet på grund av buller från tåkten. Nämnden har därför inga synpunkter att tillägga angående detta.

Synpunkter på villkor

Nämnden har synpunkter på innehållet och utformningen av villkoren (miljöprövningsdelegationens beslut 19 januari 2017) som är styrande för nämndens tillsyn.

Nämnden lämnar förslag till villkor enligt nedan.

Arbetstider (villkor 6)

50 dBA vardagar (ej lördagar) kl. 7-18

45 dBA kvällstid vardagar kl. 18-22 (endast för transporter vid tillfälliga entreprenadtoppar, högst 30 dagar per år efter godkännande av tillsynsmyndigheten).

Särskilt störande delverksamheter (i enlighet med villkor 7)

Särskilt störande delverksamheter såsom borrhning, sprängning, skutknackning och krossning, får endast bedrivas vardagar mån-fre kl. 7-18. Utlastning får ske vardagar mån-fre kl. 6-18.

Skutknackning m.m. (villkor 8)

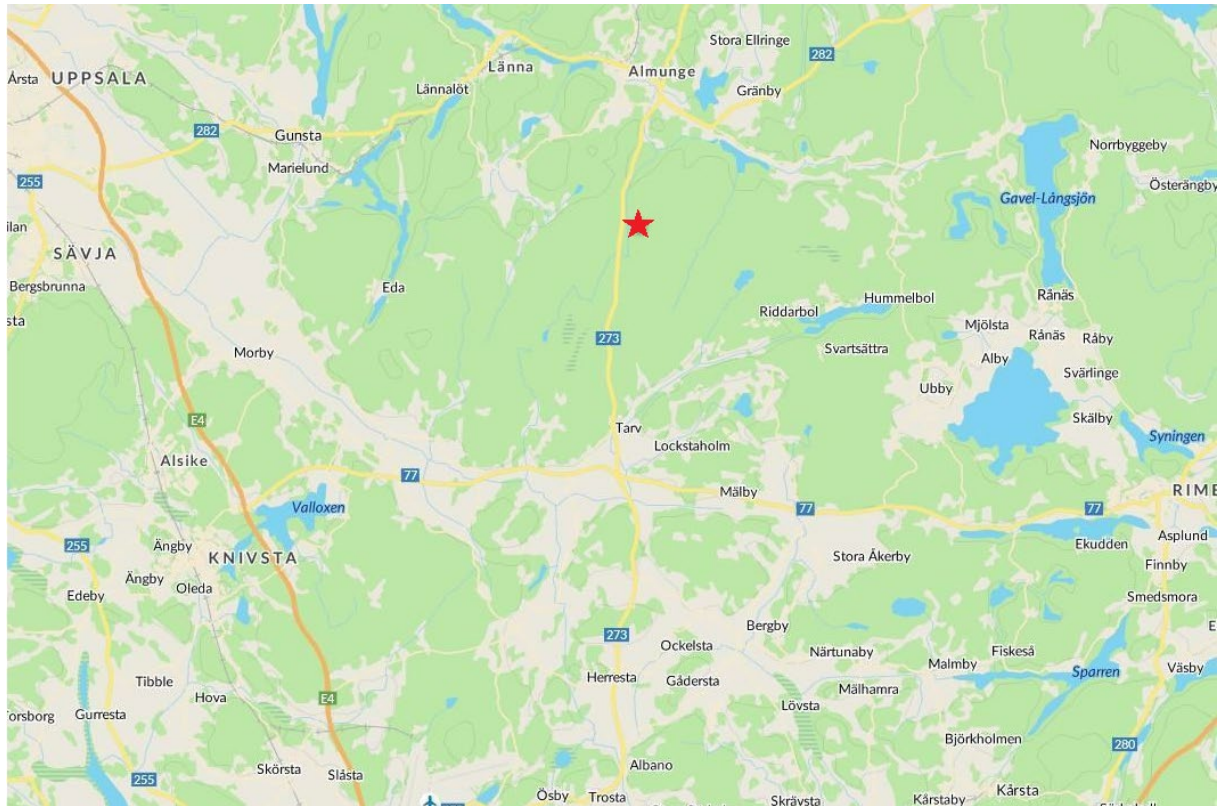
Borrhning, skutknackning, krossning och sortering får inte bedrivas under perioden 1 juni till och med 31 augusti.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Samuel Lundström
nämndsekreterare

Kartbilaga 1. Lokalisering av bergtäkt, Kågarbol 1:2.

Kartbilaga 2. Översiktlig disposition av verksamhetsområdet inklusive närmaste bostadshus (Kågarbol 1:3)

